

## DUANIN KARŞILIĞI\*

*Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.*

*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...*

*Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:*

هَاتِ وَا ابْنِي حَتَّىٰ أَعُوذَ مَا بِمَا عَوَّذَ إِبْرَاهِيمَ  
ابْنِي هِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ، أَعِيذُكَ مَا بِكَلِمَاتِ  
اللِّ التَّامَّةِ مِنْكَ لِ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْكَ لِ عِي  
نِ لَامَّةٍ

(ابن سعد عن ابن عباس؛ ابن سعد، طب. كر. عن ابن مسعود)

\* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

**RE. 453/12** (*Hâtü'bneyye hattâ uavvizhümâ bimâ avveze ibrâhîmü ibneyhi ismâîle ve ishâka, uîzükümâ bi-kelimâti'llâhi't- tâmmeti min külli şeytânin ve hâmmetin, ve min külli aynin lâmmetin.*)

*Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimin!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, lütf u ihsanı, ikramı dünya ve âhirette üzerinize olsun... Rabbimiz iki cihanın hayrına, dileklerinize, muratlarınıza nâil eylesin...

Peygamberimiz SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden ve mübarek nasihatlerinden, o gül bahçesinden bir demek okuyup izah etmeye çalışacağız.

Bunların okunmasına başlamazdan önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin, bağlılığımızın, saygımızın bir ifadesi olmak üzere, ve onun cümle âlinin, ezvâcının, ashabının, etbâının, ahbabının ruhlarına hediye olsun diye, sair enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyaullah ve mukarrebînin ruhlarına, hassaten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyemizin erva-hına acizâne, naçizâne hediye olsun diye;

Ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerimizin, analarımızın, babalarımızın, kardeşlerimizin, dostlarımızın ruhlarına hediye olsun diye; şu beldeleri Allah Allah diye diye fethetmiş, düşmandan muhafaza etmiş, düşmandan tekrar geriye almış fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, muvahhid askerlerin ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde bulunduğumuz caminin bânisi İskender Paşa'nın ve caminin tamircilerinin, ayakta kalmasına, yaşamasına, gelişmesine, genişlemesine yardım edenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz eseri yazmış olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Hocaefendi Hazretleri'nin ruhuna, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zahid Kotku Efendi hocamızın ruhuna ve bu hadîs-i şeriflerin bize kadar gelmesine emek sarfetmiş olan bütün hadis alimlerinin, râvilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bilhassa İstanbul'da medfun bulunan sahâbe-i kirâmın, Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri başta olmak üzere tabiin ve sair evliyaullahın ve salihlerin ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanların da Rabbimiz'in rızasına ermemize, dünya ve âhirette bahtiyar olmamıza vesile olması dileğiyle, bir Fâtîha üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım!

.....

### a. Peygamber SAS'ın Torunları İçin Dua Etmesi

Bu hadîs-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 453. sayfasındadır.

Peygamber SAS Hazretleri metnini mukaddimede okumuş olduğumuz hadîs-i şerifte buyurmuş ki:<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.X, s.72, no:9984; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.254, no:1483; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.X, s.301, no:17449; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XIII, s.224; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

*Kenzü'l-Ummal*, c.X, s.66, no:28390; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.316, no:24993.

هَاتِ وَا ابْنَيْ حَتَّىٰ أَعُوذَ مَا بِمَا عَوَّذَ إِبْرَاهِيمَ  
ابْنِي هِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ، أَعِيدُكَ مَا بِكَلِمَاتِ  
اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ لِّعْنَةٍ  
نِ لَأُمَّةٍ

(ابن سعد عن ابن عباس؛ ابن سعد، طب. كر. عن ابن مسعود)

RE. 453/12 (*Hâtü'bneyye, hattâ uavvizhümâ bimâ avveze ibrâhîmü ibneyhi ismâîle ve ishâka: Uîzükümâ bi-kelemâti'llâhi't- tâmmeti min külli şeytânin, ve hâmmetin, ve min külli aynin lâmmetin.*)

(*Hâtü'bneyye*) “Şu benim iki oğulcuğumu getirin bana verin!” Kasıt, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin Efendilerimiz, yani torunları.

“Şu iki oğulcuğumu bana getirin.” *İbn* kelimesinin ism-i tasgîri *büney* gelir, yani oğulcuk mânâsınadır. *Büneyye* olunca “Benim iki oğulcuğum” demek oluyor. Burada harekesi konulmamış, metni takip eden arkadaşlarımıza bir işaret olsun diye söylüyorum.

(*Hâtü'bneyye*) “Şu benim iki sevgili oğulcuğumu yani toruncuğumu bana getirin verin! (*Hattâ uavvizehümâ*) Allah onları korusun diye ben onları Allah’a havale edeyim, Allah’a ısmarlayayım; (*bimâ avveze ibrâhîmü ibneyhi ismâîle ve ishâka*) İbrâhim AS oğlu İsmâil’i ve İshak’ı ne dua ederek. nasıl Allah’a ısmarlamışsa ben de onları Allah’a ısmarlayayım. Getirin bakayım o evlatlarımı bana!” buyurmuş.

Sonra duayı okuyor:

(*Uîzükümâ*) “Ey benim toruncuklarım, ey Hasan, Hüseyin! Ben sizin ikinizi Allah’a havale ederim, ısmarlarım. Allah’ın hıfzında, emânında olasınız.” Neyle? (*Bi-kelimâti’llâhi’t-tâmmeti*) “Allah’ın eksiksiz, kâmil, tam kelamı, kelimeleri ile. “

Neden, hangi düşmana, hangi tehlikeye karşı? (*Min külli şeytânin*) “Her şeytandan sizi Allah’a ısmarlarım, (*ve hâmmetin*) ve öldürücü zehiri olan her canlıdan...”

*Hâmme* ne demek? Öldürücü zehiri olan her canlıya *hâmme* derler. Ehemmiyetli...

Bazı hayvanlar vardır zehirlidir, onlara *sâmme* derler; zehiri vardır ama öldürmez. Mesela bal arısı; bal arısının da zehiri vardır. Konarsa, batırırsa iğnesini soktuğu yer biraz şişer, o kadar. Ölmez. Ama öldürücü olursa, ona *hâmme* derler. Yani öldürücü bir yılan, öldürücü bir mahlûk, yani soktuğu, ısırıldığı zaman insanın ölümüne sebep olursa ona *hâmme* derler.

“Her şeytanın şerrinden ve her öldürücü zehiri olan hayvanın şerrinden, (*bi-kelimâti’llâhi’t-tâmmeti*) Allah’ın tam kelimeleriyle Allah’a sığınırım.”

Arapça’da *kelime*, söz demek; yani Allah’ın sözleri, esmâ-i hüsnâsı da o mânaya gelir, Allah’ın kabul edeceği dualar mânasına da gelebilir. “Allah indinde makbul olan dualarla, Allah’ın insanın duasını reddetmeyeceği güzel sözlerle” mânasına gelebilir.

Şeytandan Allah'a sığındırıyor. Öldürücü zehiri olan mahlûkattan sığındırıyor. (*Ve min külli aynin lâmmetin*) “Şerli gözden, yani gözünde şer olan insanların şerrinden...”

Bundan kasıt nazardır. Bazı insan vardır, baktığı zaman haset gözüyle, yiyecek gibi, kıskanarak bakar; onun nazarı değer. Nazar değmemesi için, insanın işte böyle dualarla Allah'a sığınması gerekir.

Herkesin bildiği dualar, Kur'ân-ı Kerîm'in son sureleri olan *Muavvizât* denilen *Kul hüva'llâhu ehad*, *Kul eüzü bi-rabbi'l-felak*, *Kul eüzü bi-rabbi'n-nâs* sûreleridir. Bu üç sûreye *Muavvizât* denir; yani insanı Allah'a ısmarlatan, sığındıran sureler demek. Son iki tanesine *Muavvizeteyn* denir: *Kul eüzü bi-rabbi'l-felak*, *Kul eüzü bi-rabbi'n-nâs*... Üçüne birden *Muavvizât* denir. İnsan bunları okudu mu, korunur.

Ama bu dualarında, madem Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin Efendilerimiz'e dua etmiş Peygamber Efendimiz, söylemiş, o zaman bunu da tabii o mübarek hadîs-i şeriften bir bilgi olarak biz ezberleyelim. Bunu da hatırımızda tutup okuyalım!

Demek ki gözün zararı oluyor. Bazı gözler baktığı zaman şerleri toplar. Hani nazar, öküzü çatlatır, taşı çatlatır derler. İşte o kötü gözlerden, kem gözlerden ve mahlûklardan Allah'a sığınmış. Peygamber SAS Efendimiz torunlarını kucağına almış veya yanına çağırmış, böyle dua eylemiş.

Dua faydalıdır, dua ibadettir. Bunun ehemmiyetini herkes kabul etsin. Yani bir tereddüdü varsa tereddüdü atsın. Dua ibadettir. Yani ben ibadeti

yaptım, namazı kıldım, üstüne dua ediyorum, bir şey istiyorum Allah'tan; insan o dua ibadet değil sanmasın. Duanın kendisi de ibadettir.

Namaz nasıl ibadetse, duanın kendisi de ibadettir. Öyle buyuruyor Peygamber Efendimiz. Yani namaz kılıyorsun, sevap kazanıyorsun; dua edince de sevap kazanırsın. Allah-u Teâlâ Hazretleri dua edeni sever, dua etmeyene gazap eder. Duanın kıymetini bilin:<sup>2</sup>

مَنْ لَمْ يَدْعِ اللَّهَ، غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ

(حم. ش. عن أبي هريرة)

(*Men lem yed'u'llàhe, gadıba'llàhu aleyhi*) “Kim Allah'a dua etmezse, Allah ona gazab eder.”

Yani bakın, Rabbimiz ne kadar kerîm ki, dünya zenginleri isteyince kızarlar, surat buruştırurlar; Allah-u Teâlâ Hazretleri istemeyene gazap ediyor. Ne kadar cömert, ne kadar kerîm, Ekremü'l-ekremîn.... Yani anlayalım da kıymetini bilelim.

Bir de dünya insanları, duada ısrar edince yine yüz buruştırurlar;

“—Eee artık sen de çok oldun; amma takıldın, yakama yapıştın yahu.” filan derler. “Git be artık, ya başka hayır verecek bir insan yok mu, sade ben mi varım, ya hepiniz bana

<sup>2</sup> İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.278, no:3817; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.2, s.443, no:9717; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.6, s.22, no:29169; Begavî, *Şerhü's- Süneh*, c.II, s.394; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.295; Ebû Hüreyre RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.68, no:3160; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXI, s.404, no:23844.

geliyorsunuz? Biraz başka dükkânlara gidin!” filan derler. Yani bıkarlar.

Halbuki Allah-u Teâlâ Hazretleri öyle Ekremü'l-ekremîn'dir ki duada ısrarı sever. “Yâ Rabbi, bana ver... Yâ Rabbi, istiyorum, yine istiyorum, yine istiyorum...” diye ısrar etmek gerekiyor.

Hatta bir hadîs-i şerifte geçiyor. Bazen de konuşmalarımda söylediğim oldu. Kul günahkâr, yüzü kara, kabahatler işlemiş, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sevmediği bir kul durumuna düşmüş, ama bir aklı başına gelmiş:

“—Yâ Rabbi!” diyor,

Allah-u Teâlâ Hazretleri nazar etmez.

“—Yâ Rabbi!” diyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri yine nazar etmez. Üçüncü defa:

“—Yâ Rabbi!” deyince, hadîs-i şerifte geçiyor ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri bu durumda:<sup>3</sup>

---

<sup>3</sup> Muhtelif lafızlarla: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.468, no:1488; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.556, no:3556; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1271, no:3865; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.160, no:876; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.675, no:1831; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.X, s.443, no:19648; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.211, no:2965; *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.165, no:1111; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.138, no:337; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.235, no:1311; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LVIII, s.465, no:7486; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.423, no:13557, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.31, no:4591; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.391, no:1867, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.142, no:4108; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.II, s.251, no:3250; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.61, no:912; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.64, no:3128, 3166, 3167, 3266-3268; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.IX, s.16, no:7811-7814; RE. 87/13.



قَدْ اسْتَحْيَيْتُ مِنْ عَبْدِي، وَ لَيْسَ لَهُ رَبُّ غَيْرِي

(Kad istahyeytü min abdî, ve leyse lehû rabbün gayrî) “Ey meleklerim, ben bu kulumdan utandım. Onun benden başka Rabbi, Mevlâsı olmadığını bildiği halde ve bana ‘Yâ Rabbî!.. Yâ Rabbî!.. Yâ Rabbî!..’ diye yöneldiği halde, ona icabet etmemekten ben utandım ve onu mağfiret ettim.” buyururmuş.

Onun için duada da ısrar edin!

Muhterem kardeşlerim, üçüncü bir tarafını da söyleyeyim:

İnsan, “Mühim şeyleri isteyeyim de önemsiz şeyleri istemeyeyim.” der değil mi? Mesela, haydi başvekilin yanına, reisicumhurun yanına gideceğiz, bir şey isteyeceğiz. Ehemmiyetli bir şey için çıkar insan yüksek bir makama. Mühim bir şey ister, mühim olmayan bir şeyi söylemeye değmez. Hatta kendisi söylemeye kalksa heyetteki öbür arkadaşlar; “Ya bunu söylemenin sırası mı şimdi? Bırak şimdi, bu küçük mesele!” filan derler.

Halbuki Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Ayakkabınızın bağcığı kopsa Allah’tan isteyin!”

Bir de işin bu tarafı var. Yani Allah’tan küçüğünü de isteyin. Küçüğünü istemenin hikmeti nedir?

Allah bilir, fakat şu ki küçük bir şey istersin. Mesela, elektrikler söndü, “Yâ Rabbi! Tam şu sırada elektrikler söndü, yaktır şu elektriği!” diyorsun, şıp yanıyor elektrik. Nasıl olur insanın imanı? İstedin verdi. Yani küçük bir şey istiyorsun, şıp veriyor... Onun imanı kale gibi,

çelik gibi olur. O insanın imanı sağlamlaştırır.  
Çünkü

Allah veriyor, verdiği görüyor.

Allah'ın varlığına delil mi ister?

Ben acıyorum insanlara. Kitaplara yazıyorlar böyle uzun boylu, Allah'ın varlığı hakkında delil! Ya, istiyorum, veriyor; delil o işte! İstiyorum, dua ediyorum, duama icabet ediyor. Herkese özel delil veriyor, daha ne istiyorsun! İstedğini ihsan ediyor. Onun için duanın çok önemi vardır.

Bir de bu dua ile ilgili bir meselesi daha kaldı.

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyi ezelde takdir etmiş, benim duamın ne faydası olacak?”

Hayır, duanın faydası var! Dua başa gelmiş belâyı defetmeye de yarar; başa gelmeyen, gelmekte olanın engellenmesine de yarar. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:<sup>4</sup>

الدُّعَاءُ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ، وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ، فَعَلَيْكَ مُمْ

عِبَادَ اللَّهِ بِاللِّبِّ بِالدُّعَاءِ

(ك. عن ابن عمر)

**RE. 207/14** (*Ed-duàù yenfeu mimmâ nezele, ve mimmâ lem yenzil*) “Dua etmek, inmiş olana (belâ ve musibetlere) karşı da henüz

<sup>4</sup> Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.459, no:3471; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.670, no:1815; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.234, no:22097; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.219, no:17191; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

*Kenzü’l-Ummâl*, c.II, s.63, no:3122; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.5, no:12420.

inmemiş olana (belâ ve musibetlere) karşı da fayda verir. (*Fealeyküm ibâda'llâhi bi'd-duâi*) Öyleyse ey Allah'ın kulları, size dua etmenizi tavsiye ederim!”

Yine Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:<sup>5</sup>

الدُّعَاءُ يَرُدُّ الْقَضَاءَ بَعْدَ أَنْ يَبْرَمَ

(كر. عن نمير عن ابيه عن جده، ابو الشيخ عن ابي موسى مرسلًا)

**RE. 207/12** (*Ed-duâu yeruddü'l-kadâe ba'de en yübrame*) “Dua kesinleşmiş olan kader-i ilâhîyi bile değiştirir. Allah'ın hükmünü değiştirir, kulu iyi bir noktaya getirir. Allah'ın lütfunu kazandırır, duruma değişiklik verilmesine sebep olur.”

İşin bir de bu tarafı var. Kaderin esrarıyla bağlantılı sır, bir sır ama işin hakikati bu. Yani işin hakikati budur. İnene de ineceğe de faydası olur, takdiri de Allahu Teâlâ Hazretleri o dua bereketine değiştirir.

Dua edenin faydası üç çeşit olabilir. Bir, dua eder istediğini aynen alır. İki, istediğinden âlâsını, daha iyisini alır; yanlış bir şey istemişse yanlış vermez de Allah; doğrusunu, işe yarayacağını verir. Üç, en kıymetlisi de odur; ahirette büyük sevap verir.

Meselâ, öyle bir şey ister ki insan, olacak bir şey değil. Yani Allah kâinatın nizamında takdir ederken onu öyle şey yapmamış, onun istediğini

<sup>5</sup> İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXII, s.158; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.511, no:8911; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1077; Nümeyr ibn-i Evs el-Eş'arî Rh.A'ten.]

yapmayı uygun görmedi yani. Çünkü herkes başka türlü bir şey ister. Çömlekçi güneş çıksın ister, ziraatçi de yağmur yağsın ister değil mi? Yani zıt. Birisi güneş çıksın ister, ötekisi de yağmur yağsa da ekinler büyüse ister. Onun için, Allah bazılarının istediğini yapmaz, ama yapmadığını karşılıksız bırakmaz ve en faydalısı da budur, ahirette verir.

Ahirette bazı insanlar amel defterleri açıldığı zaman çok sevaplarla karşılaşacaklarmış. Bir hadîs-i şeriften alınmış, Abdulkadir-i Geylânî KS kitabında yazıyor. Diyeceklermiş ki:

“—Yâ Rabbi! Ben bu sevabı nereden kazandığımı bilemedim. Yani nereden gelmiş ki bu sevap benim defterime? Yanlış olmaz ama nereden geldi acaba bu sevap benim defterime bilemedim?”

Denilecekmiş ki:

“—Ey kulum! Bu verdiğim sevap, senin dünyada yaptığın filanca duanın karşılığıdır. O zaman istediğini vermeyi uygun görmedim, şimdi bu mükâfatı, bu sevabı veriyorum.”

O zaman insanların çoğu isteyeceklermiş, temenni edeceklermiş ki, yine hadislerden biliyoruz:

“—Keşke dünyada istediklerim o zaman verilmeseymiş de burada sevaplı olarak verilseymiş!” diyeceklermiş.

Çünkü dünya geldi geçti. İki paralık dünya, 50-60 yıl geldi geçti. O bakımdan, duanın işleri böyledir. Siz de ağzı dualı kimseler olun. Dua bir bedava ibadettir. Üstelik bedava

değil, mükâfatlı bir ibadettir. Çünkü hem taş atmıyorsun ki kolun yorulsun hem de dünyada, ahirette hayırlara eriyorsun.

Muhterem kardeşlerim! Bir de duanın en kârlılarından bir şeklini söyleyeyim:

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri müslümanın müslüman kardeşi hakkında yaptığı duayı reddetmez. “

Müslüman kardeşlerinize dua etmeyi öğrenin. Başkalarına dua etmeyi öğrenin.

“—E hocam, benim kendimin ihtiyacı var? Ben şimdi...”

Hayır, öyle deme! Çünkü orasının da esrarını Peygamber Efendimiz hadislerde bildirmiş: Bir melek yukarıdan o kardeş için yaptığın duaya amin der, (*ve leke bi-mislihî*) “Sana da Allah mislini versin.” der. Meleğin duası da reddolmaz.

Onun için kardeşlerinizi sevin, müslüman kardeşlerinizin hakkında dua edin!

“—Hocam, benim kardeşim biraz sapıtık, doğru yolda gitmiyor.”

Salâh-ı hâli için dua et, “Allah lütfuyla ıslah eylesin, hakikati göstere!” diye dua et. O da olmaz mı? Öyle dua et.

Birbirimizi seveceğiz, birbirimize muhabbet edeceğiz, birbirimiz için kesemizin ağzını açacağız, birbirimiz için yardıma koşacağız, birbirimizi sımsıkı tutacağız. Başka çaresi yoktur bunun... Cenneti kazanmanın kolay yolu budur.

Dua ile ilgili hatırıma gelen şeyleri bu kadarcık söyleyiverdim, duadan gafil olmayasınız diye.

## b. Dört Halifeyi Sevmek

Bu hadîs-i şerifi. Rafiî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS buyuruyor ki:<sup>6</sup>

هَبَطَ جِبْرِيلُ، فَ قَالَ: يَا مَحَمَّدُ، إِنَّ اللّٰهَ يَقْرئُكَ  
السلام، ويقول لك: تَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ كُلُّ أُمَّةٍ  
عِطَاشًا، إِلَّا مَنْ أَحَبَّ أَبَا بَكْرٍ، وَعَ مَرَّةً، وَعَ ثَمَانَ،  
وَعَلَ يَا

(الرافعى عن أبى مريرة)

RE. 454/1 (*Hebeta cibrîlü, fekàle: Yâ muhammedü, inna'llàhe yakraüke's-selâme ve yekülü leke: Ye'tî yevme'l-kıyâmeti küllü ümmetin itâşen, illâ men ehabbe ebâ bekrin, ve umerâ, ve usmâne, ve aliyyen*)

(*Hebeta cibrîlü*) “Cebrâil AS indi, gökten geldi. *Hebeta*, indi, geldi demek.

(*Fekàle*) “Dedi ki: (*Yâ muhammed*) “Ey Muhammed, (*inna'llàhe yakraüke's-selâme*) muhakkak ki Allah-u Teâlâ Hazretleri sana selâm ediyor. Selâm gönderiyor, selâm okuyor sana. (*Ve yekülü leke*) Ve Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

(*Ye'tî yevme'l-kıyâmeti küllü ümmetin itâşen*) Kıyamet gününde ümmetin hepsi susamış gelecekler. Susuzluktan ağzı kurumuş halde gelecekler; (*illâ men ehabbe ebâ bekrin, ve umerâ, ve usmâne, ve aliyyen*) ancak Hz. Ebû

<sup>6</sup> *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.321, no:25004.

Bekir'i, Hz. Ömer'i, Hz. Osman'ı ve Hz. Ali'yi sevenler müstesna...”

Bu hususta çok hadîs-i şerifler var. Bu onlardan bir tanesi.

Muhterem kardeşlerim!

İnsanlar kabirden kalkıp mahşer yerinde toplandıkları zaman, güneş tepelerine yaklaştırılacak. Güneşin insanın tepesine yaklaştığı zaman ne olacağını, hacca gidenler birazcık bilir. Birazcık güneşte kaldığı zaman, küt devriliyorlar, hastaneye gidiyorlar. Güneş çarptı diye buzların içine yatırıyorlar, kurtulursa kurtuluyor; kurtulamazsa güneş çarpmasından ölüyor. Yani oranın sıcaklığı fazla, güneşin harareti fazla...

Kumun üstüne secde edemiyorsun, ayağınla basamıyorsun, yapışıyor, ayağın cayır cayır yanıyor yanıyor... Taşın üstüne eti koyuyorsun, pişiyor; öyle sıcak oluyor. Güneş insanın başına çok yaklaştırılacak mahşer yerinde... Beyinleri kaynayacak insanların... Terler, kulakları hizasına gelecek. Kimsenin kimseye bakacak hali kalmayacak ve o gün Allah rızası için sadaka verenlerin, zekât verenlerin sadakası, zekâtı kendisine gölge olacak, bulut olacak; bir...

### **c. Arş'ın Gölgesinde Gölgelenecek Kimseler**

Bir de her zaman söylediğim bir husus var... Peygamber SAS Efendimiz'in bu hadîs-i şerifini muhtelif yerlerde okuduk, siz de

duymuşsunuzdur tahmin ediyorum. Ebû Hüreyre RA'dan, İbn-i Ömer RA'dan, çeşitli sahabelerden rivâyet edilmiş:<sup>7</sup>

سَبْعَةُ فِي ظِلِّهِ مِثْلُ ظِلِّ الْوَجْدِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ :  
إِمَامٌ عَادِلٌ؛ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛  
وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مِثْلُ عِلْقٍ بِالْمَسَاجِدِ؛ وَرَجُلٌ لَنْ تَحَابَّبًا  
فِي اللَّهِ، اجْتَمَعَ عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ؛ وَرَجُلٌ  
دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ حُسْنٍ وَجَمَالٍ فَقَالَتْ: إِنِّي أَخَافُ  
اللَّهِ؛ وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ  
شِمَالُهَا مَا تَنْفِقُ يَمِينُهَا؛ وَرَجُلٌ ذَكَرَ لِلَّهِ  
خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ

(خ.م.ت.ن.حم. عن أبي هريرة)

(*Seb'atün yuzillühümü'llàhu fî zıllihî, yevme lâ zılle illâ zıllühû*) “Yedi sınıf insan vardır ki, Allah-u Teâlâ onları, hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde, Arş'ın gölgesinde gölgelendirir.

<sup>7</sup> Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.234, no:629; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.715, no:1031; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.598, no:2391; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.222, no:5380; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.952, no:1709; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.439, no:9663; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.185, no:358; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.338, no:4486; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.251, no:6324; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.405, no:549; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.16424; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.461, no:5921; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.47, no:80; Ebû Hüreyre RA'dan.



Hem de nasıl? Nurdan tahtların üstünde gölgelendirecek. Öteki insanlar böyle telaş ve ter içinde, bazı insanlar da hem arşın gölgesinde hem de nurdan tahtlara kurulmuş olarak hem de üstleri, elbiseleri, yüzleri nur olarak, hem de öteki insanlar 50 bin yıl bekleyecek. Ölecekler yani ölemeyecekler ama ölmek diyoruz ya hani, “Öldüm, bittim açlıktan, yorgunluktan!” diyoruz ya. O raddelere gelecekler, 50 bin yıl diz çöküp kalacaklar, mahkeme kurulsun da hesap görülsün diye.

O zaman, o tahtların üstünde kurulan kimselere bir namaz kılımı kadar kısa gelecek. Allah onlara o zamanın sıkıntısını da duyurmayacak. Kim bunlar:

1. (*İmâmün àdilün*) Adaletli idareci.
2. (*Ve şâbbün neşee fî ibâdeti'llâhi azze ve celle*) Allah'a ibadet ede ede büyümüş olan genç.
3. (*Ve racülün kalbühû muallekun bi'l-mesâcid*) Akli mescide takılı, gönlü mescide bağlı olan, ibadet ehli adam.
4. (*Ve racülâni tehâbbâ fi'llâhi, ictemea ileyhi ve teferraka ileyhi*) Allah için birbirini seven, bu uğurda bir araya gelip, bu sevgi ile ayrılan iki kimse.
5. (*Ve racülün deathü'mraetün zâte hüsnin ve cemâlin, fekâle: İnnî ehâfu'llâh*) Mevkî sahibi olan güzel bir kadın tarafından birlikte olmaya çağırıldığı halde, 'Ben Allah'tan korkarım!' cevabı ile karşılık veren kimse.

6. (Ve racülün tesaddaka bi-sadakatin feehfâhâ hattâ lâ ta'leme şimâluhû mâ tünfiku yemînühû) Sağ elinin verdiği sadakayı sol eli bilmeyecek şekilde gizli sadaka veren kimse;

7. (Ve racülün zekera'llâhe hâliyen fefâdat aynâhü.) Tenha yerde Allah'ı zikrederek gözyaşı döken kimse.”

Şimdi biz dervişler olarak bu zikirten bu mertebeleri kazanıp bu makama geçebiliriz, zikri güzel yaparsak... Bir de ihvanlıktan, kardeşlikten, muhabbetten dolayı ihvanlığımızı samimi yaparsak, göstermelik yapmazsak, hakiki kardeş olursak, oradan da o nurdan minberlerin üstünde sefâ sürebiliriz.

Tabii namusumuzu korumak, camilere müdavim olmaktan kazanabiliriz. Sadakayı gösterişsiz, gizli vermekten kazanabiliriz. Eğer bir idarecilik görevimiz varsa, adaletle yapmaktan kazanabiliriz. Eğer gençliğimiz geçmemişse, henüz daha gençsek, yaşlılar, “Keşke gençlik ele geçseydi!” diyor. O İslâm'a bağlılığımızı gençlikten başlatıp ömrümüzü öyle geçirebilirsek, o zümreden olabiliriz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize o rütbeleri, o mertebeleri nasib eylesin.

Tabii herkes bu telaştan, bu güneşten, bu sıkıntıdan dolayı terleyecek ve susuz kalacak. Ümmet susuz kalacak. O susuzluğun sebebini anlatmak için söyledim bu kadar sözü. Orada herkesin susuzluktan dudakları kavrulacak

ama Ebû Bekr-i Sıddîk'i sevenlere, Ömer el-Fâruk'u sevenlere, Osmân-ı Zinnûreyn'i sevenlere, Hz. Ali'yi sevenlere Allah o susuzluğu çektirtmeyecek, tattırmayacak.

Muhterem kardeşlerim!

Başka hadîs-i şerifler de var. Şerhte burada da sıralamış, onları, onların medhi hakkındaki hadîs-i şerifleri uzun boylu okumayacağım.

## d. Ashabım Yıldızlar Gibidir

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:<sup>8</sup>

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ، بِأَيِّهِمْ إِقْتَدَيْتَ مُ إِهْتَدَيْتَ مُ

(ق. والديلمى عن ابن عباس؛ عبد بن حميد عن ابن عمر)

(*Ashâbî ke'n-nücûm*) “Benim ashabım yıldızlar gibidir. (*Bi- eyyihim iktedeytüm, ihdeteytüm*) Hangisine uyarsanız hak yolu bulursunuz.”

Benim ashabım hakkında beni üzmeyiniz, aleyhinde konuşarak, çatarak, dedikodu yaparak, beni ezalandırmayın!” diyor. Yani ashâbına saygı göstermemizi istiyor. Kendisi, ashabının en hayırlı insanlar olduğunu hadîs-i şeriflerde bildirmiş. Bu en hayırlı ashâbın da en yüksekleri, bu sayılan zâtlardır, hiç şüphe yok...

Ondan sonra da ümmetin başına halife olarak geçmişler. Ebû Bekr-i Sıddîk geçmiş, sebebi var. Peygamber Efendimiz onu rahatsızlandığı

<sup>8</sup> İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.137, no:594; Câbir RA'dan.

*Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.147, no:381; *Hulâsatü'l-Bedri'l-Münîr*, c.2, s.431, no: 2868.

zaman mihraba geçirdi. İslâm'a ilk giren kimse. Ömrünü, parasını, malını, canını, her şeyini İslâm'a tahsis etmiş. Herkesin kibarlığında, imanının kuvvetinde, tereddüt etmediği bir kimse.

“—Ümmetin imanı bir kefeye konulsa, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in imanı bir kefeye konulsa onunki daha ağır gelirdi.” deniliyor rivayetlerde. Öyle bir zât-ı muhterem...

“—Efendim acaba sonradan şöyle böyle olmuş mudur?” Peygamber Efendimiz'in türbe-i saadetinde yanına yatmak, kabir arkadaşı olmak şerefine de ermiş. Etmezdi eğer yolundan sapsaydı, Allah nasib eder miydi?

Hız. Ömer Efendimiz, o da öyle. Cennetle müjdelenmiş insan bunlar... Hız. Osman Efendimiz, Peygamber Efendimiz'in iki tane kızına koca olmuş, damat olmuş, Efendimiz'in yakını... Hız. Ali Efendimiz de Efendimiz'in hem yeğeni, hem damadı, hem âhîret kardeşi.

Mekke-i Mükerra'den Medine-i Münevvere'ye muhacirler hicret ettikleri zaman para kaldı Mekke'de, mevki makam kaldı Mekke'de. Bunlar, Medine'ye geldiler Allah rızası için... Sadece kılıcını, okunu alıp öyle geldiler. Bir şeyleri yok. Hatta ailelerini terk etti kimisi. Karısı kâfirse terk etti, geldi. Çoluk çocuğunu terk etti, geldi. Yoksul, bir şeyi yok.

Medine-i Münevvere'dekilere Allah bir sevgi, bir muhabbet, bir misafirperverlik verdi. Zaten onlar çağırılmıştı onları. Akabe Biatı'ndan önce Peygamber Efendimiz'e, “Siz bize gelin. Biz, size

bakarız.” demişlerdi. Hacca geldikleri zaman kendileri davet etmişlerdi, onlara yardımcı oldular. Onun için yardımcıları mânasına *Ensar* deniliyor.

Onlar muhacirlere çok yardım ettiler. Peygamber Efendimiz de onları biribirleriyle kardeş etti. Bir muhaciri bir ensarla kardeş etti, bir muhaciri bir ensarla kardeş etti ki ağırlama belli olsun, kolay olsun, yani insanlar ortada kalmasın. Çeşitli hikmetleri var. O kadar ehemmiyet verdi ki bu kardeşliğe, sandılar ki kardeşlerden birisi ölürse, ötekisi onun mirasına da hak kazanacak. O kadar ciddi bir kardeşlik oldu bu.

Herkesi kardeş etti etti, Hz. Ali Efendimiz tek kaldı. Onun da biraz şöyle yüzü kızardı, kardeşsiz kaldı diye... Birazcık şöyle bir heyecanlandı, telaşlandı. Peygamber Efendimiz dedi ki:

“—Ben de senin kardeşimim.”

Öyle bir insan Hz. Ali Efendimiz. Allah şefaatlerine nâil etsin.

Şimdi bunları sevmemek olmaz. Bunların arasını ayırmak olmaz. Bunlar canlarını, mallarını, her şeylerini Peygamber Efendimiz'in uğruna koymuş büyük insanlar, bizim dinimizin en büyük insanları.

Muhterem kardeşlerim!

Her insanın aleyhinde bulunan insanlar çıkar. Her insana iftira eden insanlar çıkar. Her konuda en müsbet ve en menfî sözleri ortaya çıkan insanlar çıkar. Biliyorsunuz, Peygamber SAS Efendimiz'e

müşrikler neler dediler. Mecnun dediler, tutmadı. Şaire benzettiler, Kur’ân-ı Kerîm’i şiire benzettiler, şâir dediler tutmadı. Mucizelerini gördüler, sihir sandılar, sihirbaz dediler, tutmadı. Yani her sözü söylediler. “Akşam birisi öğretiyor, sabah bize bu naklediyor.” dediler, tutmadı. Peygamber Efendimiz’e iftira ettiler.

Ben bunu misal verecektim, Ankara’dan bir hoca kardeşimiz, dostumuz var, o da cemaate demiş ki:

“—Ey cemaat, siz ne diyorsunuz? Bu insanların edepsizleri Allah’a dil uzatıyor!” demiş.

Doğru, yani iş oradan bitiyor. Yani yaradınına bile dil uzatıyor bu edepsizlerin edepsizleri! Edepsiz oldu mu değil peygambere, değil Allah’ın salih kuluna, Allah’a dil uzatanlar var. Edepsizlikte o kadar ileri gidenler var... Onun için bir insanın aleyhinde hemen bir sözü duyduğunuz zaman içiniz bulanmasın, içiniz mükedder olmasın, dalgalanmasın. Ölçün, biçin. “Yapar mı, yapmaz mı?” En böyle dinine bağlı insana en ters iftirayı yapıyorlar.

Yusuf AS’a ne iftira yaptılar? Peygamberdi, ne iftira yaptılar? Her peygambere böyle şeyler olmuştur. Onun için size birisi bir kimse hakkında bir haber getirirse, mutlaka, “Olur mu, olmaz mı, yapar mı, yapmaz mı?” diye bir ölçün, biçin ve delilsiz kâni olmayın.

Bu devirde müslümanların birliğini, beraberliğini parçalayan en kötü huylardan birisi herkese bir kara sürmektir. Delilin varsa baş üstüne, tamam. Delilim var, şu şöyle bu böyle, tamam.

Ama delilsiz, desteksiz atıyorsa işkembe-i kübradan, onun da dikkate alınmaması lâzım!

Hocamızın yakınlarından birisi için, kadınların bir toplantısında bir laf söylemişler. Yani kurnaz solcular, demişler ki:

“—Hocanızın yakını da o solu tutuyor.” demişler.

Kadının birisi de gelmiş Hocamız Rh.A’e, vefat etmeden, âhirete geçmeden önce:

“—Efendim, böyle böyle diyorlar, sizin bir yakınınız böyle sol bir partiyi tutuyormuş.” filan deyince, Hocamız artık güldü mü, kaşlarını mı çattı bilmiyorum da;

“—Ağzına bir tokat vuramadınız mı?” demiş.

“Ağzına bir tokat

şaplatamadınız mı?”

En olmayacak şeyi, en ters şeyi söylüyor çünkü! Belli kikandıracak. Yani seçimde reyi o tarafa aldirtmak için, besbelli bir şey! Yani onunla artık münakaşa da değil, ağzına bir tokat şaplatacaksın, gibi oluyor.

Şimdi bu sözleri neden söyledim?

Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz’e, Hz. Ömer Efendimiz’e, Hz. Osman Efendimiz’e, Hz. Ali Efendimiz’e söz söyleyenler çıkabilir ve çıkmıştır. İslâm tarihinde şaşkın insan mı ararsın sen? Neler çıkmıştır.

Peygamber Efendimiz’in demin dua ettiğini okuduğumuz torunları, Hz. Ali Efendimiz’in o evlatları, mübarek Efendilerimiz, gözümüzün nuru Hz. Hüseyin Efendimiz’i Kerbelâ’da aile-

siyle beraber, kadın çocuk demediler, hepsini katliama uğratmadılar mı? Çok zulümler yapıldı.

Ama bu dört halifenin şahidi bak Peygamber Efendimiz. Bunların iyi insanlar olduğuna Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifleriyle bizi irşad ederek, ikaz ederek, şehadet ediyor. Onun için aklınızı başınıza toplayın.

“—Bu şeyheyne yani Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer Efendilerimiz’e dil uzatanın imanı da gider.” diyorlar.

Akidemiz de böyle şey yapılmıştır... Onun için fazla sözü uzatmayacağım. Zaten herhalde anlayan anlıyor, anlayamayanın da zihnine başka şey sokmaya lüzum yok. Yalnız bilin ki bu zâtlar bizim başımızın tacıdır.

Allah şefaathlerine nâil eylesin.,,

## e. Müslümana Küsmek, Onun Kanını Akıtmak Gibidir

Gelelim bir üçüncü hadîs-i şerife ki daha önce de bir başka vesile ile başka bir yerde söylemiştim. Çok mühim bir hadîs-i şerif muhterem kardeşlerim.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:<sup>9</sup>

---

<sup>9</sup> İbn-i Kàni’, *Mu’cemü’s-Sahàbe*, c.II, s.367, no:522; Deylemî, *Müsnedü’l- Firdevs*, c.IV, s.346, no:7002; Ebû Hudred el-Eslemî RA’dan.

*Kenzü’l-Ummâl*, c.IX, s.32, no:24789; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXII, s.322, no:25007.



# هَجْرُ الْمُسْلِمِ أَخَاهُ كَسْفِكَ دَمِهِ

(ابن قانع عن أبي حنيفة السلمي، أبو نعيم عن حنيفة بن حنيفة السلمي)

RE. 454/2 (*Hecrü'l-müslimi ehahu kesefki demihî*)

(*Hecrü'l-müslimi*) “Müslüman kardeşinden alâkayı kesip, ahbaplığı bozup uzaklaşmak, müslümandan hicret etmek, yani onu terk etmek, (*kesefki demihî*) onun kanını akıtmak gibidir.”

Ne kadar ağır bak! Peygamber Efendimiz'in benzetmesi ne kadar ağır!

“—Bir müslümana küsmüşsün, bırakmışsın, ayrılmışsın; ha yatırdın boğazına bıçağı dayadın, kestir, ha ayrıldın.”

Ayrılmak yok yani. Ahbaplığı bozmak, muhabbeti kesmek, küsüp darılmak, cemaati bırakmak yok...

Daha ne deseydi Peygamber Efendimiz?

Biz laf anlamıyoruz ki! Yani öyle acayip insanlar ki laf anlamıyoruz, yoksa her şey söylenmiş. “Muhabbet edin, muhabbet edin!” diye emreden ayetler, hadisler var. Yine birbirini tam samimi seven, kesesini emanet edecek kadar seven iki insan zor bulursun. Bak ellerimle de gösteriyorum, iki tane insan zor bulursun. Seviyor seviyor ama o kadar, lafta... Yani hakikî bir sevgiyi eskilerin yaşadığı mânada saf, temiz, samimi bir sevgiyi yapmamız, yaşatmamız, yaşamamız lâzım. Onu yapmadıktan sonra, dervişlik mervişlik filan bunların hepsi hikâyedir. Masaldır yani, olmamış şeylerdi, yalandır.

Seveceksin, hakikaten seveceksin, hakikaten koruyacaksın.

“—E, kusuru var!”

Senin kusurun yok mu? Benim kusurum yok mu? Kusursuz insan olur mu?

Herkesin bir kusuru vardır, kusurunu lütuf ile, yumuşaklıkla söylersin:

“—Kardeşim, ben seni çok seviyorum ama, birisi de geldi midemi bulandırdı benim, sende şöyle bir kusur olduğunu söyledi. İnanmadım da var mı sende böyle bir şey? Varsa bunu bırak. Ben seni yine çok seviyorum.” filan dese insan, karşı taraf da anlar ama, birisi ötekisinin hakkında dedikodu yapıyor. Berikisi, berikisinin hakkında dedikodu yapıyor. Birbirine küsüyorlar, ayrılıyorlar, yuvalar yıkılıyor. Efendim ahbaplıklar yıkılıyor gidiyor.

Muhabbetsiz bir şey hâsıl olmaz. Yani bizim bu muhabbet damarını çalıştırmadan bir noktaya varmamız mümkün değildir. Muhabbet olmasaydı şu cami tamir olmazdı, badana olmazdı. Muhabbet olmasaydı şu caminin salonları yapılmazdı. Muhabbet olmasaydı bu kadar insan bu araya gelmezdi. Muhabbet olmasaydı hayrât u hasenât yapılmazdı, talebelere, yoksullara bakılmazdı. Hep muhabbetten oluyor. İlk işimiz, elimizi kolumuzu sıvayıp da yapacağımız iş muhabbet ve ilk dikkat edeceğimiz nokta da muhabbeti bozacak şeylerden kaçınmamız. Kusur varsa kusuru bırakacağız, kendimizde

de çok kusurlar olabilir, muhabbeti yok edici şeylerden de uzak duracağız. Daha fazla söylemeyeyim ama bu hadîs-i şerifi hepiniz zihninize veya defterinize yazın:

(*Hecrû'l-müslimi kesefki demihî*) “Müslümanı terk etmek, kanını akıtmak gibidir.” Küsüşmek, darılmak, ayrılmak, bırakmak yok.

## f. Devlet Memurlarına Hediye Vermek

Bundan sonra dört tane hadîs-i şerif geliyor. Hocamız bir sebebe mebnî bunların dördünü de alt alta sıralamış. Dördü de aynı konuyu işleyen hadîs-i şerifler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>10</sup>

هَدَايَا الْعُمَّالِ غُلٌ وَ

(حم. طب. عد. ق. عن أبي حميد الساعدي)

**RE. 454/3** (*Hedâye'l-ummâli gulûlün.*) [Zekât memurlarına hediye vermek, o da ganimetten çalmaktır.] (*Hedâye'l-ummâl*) “Ummâle verilen hediye...”

*Ummâl*, âmiller demektir. *Âmil* de İslâm devletinde zekâtları, vergileri toplayan vazifeli memur demektir.

Şimdi bu vazifeli memur gelecek tarlaya, “Senin şu kadar öşrün var!” diyecek. Gelecek

<sup>10</sup> Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.424, no:23649; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.53, no:3723; Heysemi, *Mecmaüz-Zevaid*, c.IV, s.361, no:7034; Beyhaki, *Sünenü's- Sağîr*, c.VIII, s.461, no:3293; Ebu Hamid es-Sa'di RA'dan.

*Kenzü'l-Ummal*, c.VI, s.111, no:15067; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.334, no:2892; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.323, no:25011.

sürünün başına, “Senin şu kadar deven var, bu kadar koyunun var; şu kadarını kanuna göre, şeriata göre vermek lazım!” diyecek. Sahibi, ona bir koyun bağışlıyor, tamam. Beş tane deve verecekken, üç deveyle işi idare ediyor. Bir de koyun verdi, kâr kaldı öbür tarafa... Öyle şey yok.

(*Hedâye'l-ummâl*) “O vazifeliye verilen hediye, (*gulûlün*) ganimet malından çalmak gibidir.”

Öyle şey yok... Yani vazifelinin vazifesinde taraf tutmasını sağlamak ve bir menfaat celbetmek için ona bir hediye vermek olmaz. Bu ganimet malından hırsızlık yapmak gibidir. Çünkü az verecek o vesileyle... Bir böyle anlaşılır mâna...

İkinci tarafı şudur, vergi memuru vazifeli şahıs da hediye almayacak. O da rüşvet demektir, karşı tarafın bir maksadı vardır. Olmaz öyle şey.

Birisi kabilelere vazifeli olarak gitti. Toplanan vergi hayvanlarını, zekât develerini, koyunlarını getirdi. Bir de yanındaki bir şey için:

“—Bunu da bana hediye verdiler yâ Rasûlallah!” dedi. Peygamber Efendimiz dedi ki:

“—Sen bu vazifeye gitmeseydin, burada dursaydın, o hediyeyi sana verecekler miydi?”

“—Vermeyeceklerdi.”

Yani senin kaşına, gözüne hayran olduklarından vermediler.

“—O zaman bu senin hakkın değil.” dedi.

Orada bir ahbabın var da sen hazır oraya gitmişsin diye veriyorsa, “Ha zaten ben oraya

getirecektim, şimdi vereyim!” derse o ayrı ama, böyle olmadıktan sonra hediye almak da olmaz.

*Gulûl*, ganimet malından çalmak demektir. Yani müslüman harp ettiği zaman toplanan şey ortaya konulur, gaziler arasında taksim edilir.

“—Taksimden evvel bir ayakkabı bağcığı alsa, cehennemden bir ateş bağı almış olur.” diyor Peygamber Efendimiz. Kimsenin hakkına saklamak yok. Birisine dedi ki;

“—Bu cehennemliktir. “

Sonradan anlaşıldı ki ganimet malından bir şey çalmış, yanına koymuş, yani taksimden evvel yanına alıkoymuş.

Kıbrıs'ta savaş oldu. Çarpıştılar, savaştılar filan... Orada bizim cemaatten olup da, tankçı olarak bulunmuş kardeşler vardı. Onlar anlattılar:

“—Yağma Hasan'ın böreğı, gitti. Öyle olmayacaktı işler. Yani şeriat bakımından öyle olmaması gerekiyordu. Toplanacaktı, eşit olarak taksim edilecekti. Yüzüğü bulan cebine attı, bilmem neyi bulan cebine attı, bir güzel işe yarar bir şey bulan, terk edilmiş evde bir şey bulan cebine attı. İslâm'da öyle yok. İslâm'da her şey intizamlı...”

“—Efendim ben kimse görmeden cebime koyarım.” Koyarsın ama ateş koyarsın!

“—Yani kimse görmeden bazı şeyler yapılabilir mi?”

Yapılamaz çünkü Allah görüyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri görüyor!

Şeyh Efendi'nin birisi dervişine:

“—Haydi al şu hayvanı, al şu kuşu, tavuğu, hiç kimsenin görmediği bir yerde kes.” demiş.

Dolanmış, dolanmış tavuk canlı, elinde gelmiş. Bıçak elinde, tavuk elinde...

“—Ne oldu? Hani kes, dedim. Niye kesmedin?”

“—E, kimsenin olmadığı bir yer bulamadım, Allah görüyor her zaman.” demiş.

Yani derviş o şuura erdikten sonra tabii öyle... Arkasındaki hadîs-i şerif de şöyle: 138

## هَدَايَا أَلْمَرَاءِ غُلْ وَلُ

(أبو سعيد النقاش في كتاب القضاة عن أبي حميد الساعدي، وعن أبي سعيد، وعن أبي هريرة؛

الرافعي عن جابر)

**RE. 454/4** (*Hedâya'l-umerâi gulûlün*) “Ümeraya hediye vermek, o da ganimetten çalmaktır.” Veya “Ümeranın hediye vermesi o dadoğru değildir.”

Üçüncü hadis-i şerif:<sup>11</sup>

<sup>11</sup> Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.X, s.138, no:20261; Ebu Avane, *Müsned*, c.IV, s.395, no:7073; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.IV, s.267, no:6742; İbn-i Adiy, *Kamil fi'd-Duafa*, c.I, s.300; Ebu Hamid es-Sa'di RA'dan.

İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.546, no:22390; Ebu Said el-Hudri RA'dan. Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.168, no:4969; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.326, no:6947; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.IV, s.268, no:6743; Ebu Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.VII, s.110; Cabir ibn-i Abdullah RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.25, no:7852; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.IV, s.268, no:6745; Ebu Hüreyre RA'dan.

# هَدَايَا السُّلْطَانِ س حُتُّ وَغُلُ وُلُّ

(كر. عن عبد الل بن سعد)

**RE. 454/5** (*Hedâye's-sultâni suhtun ve gulûlün*)  
“Sultana hediye vermek haramdır ve ganimet malından çalma hırsızlama yapmak gibidir.” diyor.

Dört hadîs-i şeriften dördüncüsü de şöyle:<sup>12</sup>

## هَدَايَا الْعَمَّالِ حَرَامٌ كُلُّهَا

(ع. عن حذيفة)

**RE. 454/6** (*Hedâye'l-ummâli harâmun küllühâ*)  
“Âmillere, vazifelilere verilen hediyeler tamamen, hepsi haramdır. “

Hepsi haramdır. Çok alışmış millet, çok alışmış!

Ben bir zaman bir kitap yazdım. Daha doğrusu bir kitabın içinde bir makalem çıktı, uzunca bir makale...<sup>13</sup> İsviçre’de basıldı. Maliyeden, Turizm Bakanlığı namına bana te’lif ücreti ödenecek. Bakanlıktan evrakı aldım, Maliye Bakanlığı’na geldim. Oturdum masaya imzalasın diye, memur kıvranıyor böyle... Kıvranıyor, yutkunuyor dedi ki:

---

*Kenzü'l-Ummal*, c.VI, s.115, no:15083; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.322, no:25008.

İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XV, s.17, no:3652; Abdullah ibn-i Said RA’dan.

*Kenzü'l-Ummal*, c.VI, s.115, no:15084; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.322, no:25009.

<sup>12</sup> *Kenzü'l-Ummal*, c.VI, s.112, no:15068; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.334, no:2892; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.323, no:25010.

<sup>13</sup> Dr. M. Es’ad COŞAN. Hacı Bektash Velî and the Bektaşî Order, *Arts Of Cappadocia*, s.190-194, Genova /Switzerland. 1971.

“—Hocam buna üçte bir, yüzde otuzdan fazla vergi keseceğiz.”

“—Kesersen kes, ne kesilecekse kes!” dedim.

Baktı oradan tutturamadı, ama ben de anladım. Yani, “Yok, o kadar vergi kesme, ben sana şu kadar vereyim, o zaman parayı tam alayım.” dememi bekliyor, öyle bir şey istiyor.

Ben de anladım. “Sen bir haksız iş yap da ben de çok tanıdıklarım var daha yukarılardan, onlara senin hesabını, defterini dürdürürüm.” diye içimden düşünüyorum. Gayet sakın.

“—Tabii neyse yap!” dedim.

Yapamaz ki! Yaparsa usûle aykırı olur.

“—Dur hocam, ben bizim müdür muavinine bir sorayım.” dedi.

Defteri aldı, çıktı dışarıya.

“—Tamam, bir çaresini bulduk hocam.” dedi.

“—Çaresi varsa çaresine göre, usûl neyse ona göre yap!” dedim. Yine kıvranıyor, yine bir şeyler istemeye çalışıyor. Ben de hiç oralı olmuyorum. En sonunda baktı ki bir şey olmayacak.

“—Hocam yani şurada öyle sefalet çekiyoruz, öyle sıkıntı içindeyiz ki yazı yazacak bir kalemimiz yok. Şu kaleminizi verir misiniz?” dedi.

Yine benden bir kalem aldı. . . Alışmak çok fena. Yani ben de devlet masasına kalemi öyle bıraktım. Ona vermiş değilim. Niyetim öyle.

“—Kalem yok.” dedi.

Devlet kalemsiz olur mu? Huyu bozulmuş...



Hepsi haram.

“—Efendim bu kadar maaşla geçinilmez!” diyor.

Geçinilmezse geçinilecek başka iş bul. Yürü, git. Orada haram yemeyecek, o kadar maaşa razı olacak dünya kadar insan var. Ama insanın içinde iman olması lazım!

Sen imanı yıkmak için uğraş; ondan sonra:

“—İnsanlar namuslu olsunlar, rüşvet yemesinler.

“ Olmaz! Bu ikisi birbiriyle bağdaşmaz.

Sen insanları haram helal duygusuna sahip, Allah'tan korkan, müfettiş görmese, polis görmese, âmir görmese bile, haktan ayrılmayacak insanlar olarak yetiştirmek zorundasın; selâmeti, saadet-i dâreyini, yükselmeyi, gelişmeyi istiyorsan... Gerisi boştur. Hakimlik yapan, avukatlık yapan kardeşlerimiz var, devlet daireleriyle işleri olan kardeşlerimiz var, herkes biliyor bu işi. Çare, Allah korkusunu gönüllere yerleştirmektir. Allah korkusunu gönüllere yerleştirmedin mi, her memurun arkasına bir polis taksan yine halledemezsin. Memurla polis anlaşır bu sefer... O zaman da öyle anlaşır. Onun için Allah'tan korkan insanlar yetiştirmek zorundayız.

Anne baba çocuğuna:

“—Evladım haram yeme, evladım haram yemeden helâlkazanmanın önemini anla! Çok para kazanmak gaye değildir. Helâlinden kazanmak gayedir.” diyecek.

Hanım, kocası sabahleyin işe giderken kocasına tembihleyecek:

“—Efendi, bizim hepimizin işi sana bağlıdır, sen helâlinden kazan! Eve haram getirirsen, bize, bizim çoluk çocuğumuza haram yedirirsen, bizim halimiz nice olur? Biz senden çok para istemiyoruz. Oje masrafından, berber masrafından, boya masrafından, şundan bundan hepsinden vazgeçtik. Helâl getir, az da olsa helâl getir.” diyebiliyorsa, o kadın işte cennetlik bir kadın, o erkek işte iyi bir erkek!

Ama, “Para yetmiyor!” diyor. Ya, niye yetmesin? Niye yetmesin, her zaman yeter para, ne olacak yani.

Dünyanın birçok yerinde insanlar yiyecek şey bulamıyor. Şimdi ben ilk büyük şehirlere geldiğimiz zamanları biliyorum. Ekmek karneleydi. Zeytin bulamıyordu millet. Harp yıllarıydı, büyük kıtlık vardı; bez, kumaş, ayakkabı, yiyecek bulunmuyordu. Portakalı filan her mevsimde bulmak mümkün değildi. Elma yemek için ille bahar mevsiminin gelmesi, kendi ağacımızda elmanın bitmesi lazım geliyordu. Elmaların da boyları küçücüktü, renkleri sapsarıydı. Böyle kocaman bir kilo gelen elmayı filan biz sonradan gördük.

Her şey gelişti. Her şey güzelleşti. Her şey çoğaldı. Her şey arttı ama bizim şükrümüz azaldı. Bizim israfımız çoğaldı. Haram şeylere para harcamamız çoğaldı.

Bu memlekette ilk neye ihtiyaç var? Memleketin bütünü için, dosta düşmana karşı güçlü kuvvetli olmamız için nelere ihtiyaç var, onları hesaplayıp onları yapmamız lazım geliyor. Çünkü bak

Yunanistan'ın Başbakanı, "Türkiye ile mutlaka savaşacağız." demiş, beyanat vermiş. "Mutlaka savaşacağız, memleketimi korumak zorundayım." demiş bir de arkasından. Bütün Ege Adalarına askeri üsler yapıyor. Ege Bakanlığı kurdu, Midilli'yi merkez yaptı. Halbuki anlaşmalar var. Anlaşmalar anlaşmalar hepsi rafa kalktı.

E, biz şimdi milletçe ne yapıyoruz? Renkli televizyon peşindeyiz.

Video peşindeyiz. Doğru mu, yanlış mı?

Bizim şimdi işe yarar şeyler yapmamız lazım! Paramızı dışarıya kaçırtmamamız lazım! Lükse, israfa vermememiz lazım!

Fransız bir taraftan bize o kadar haksızlıklar yapar. Her yerde ayağımızın altına karpuz kabuğu koyar. Piyasamız Fransız mallarıyla dolu. Ya ben onun malını aldığım zaman, onu ben besliyorum demek. "Haydi besliyorum seni, oy gözümü!" Kendi malımı almam lazım.

Bu şuura gelmedik mi? Gelmedik! Memlekette pabuç yokmuş gibi İtalya'dan pabuç geliyor. Ya pabuçculuk o kadar geri mi bizim memlekette?

Yani sonra ne olur? Hani farz edelim geri olsa, İtalyan pabucu giymesen kıyamet mi kopar Türkiye'de? O ne biçim şeydir yani. 120 bin lira para veriyor, pabuç alıyor.

Neden? Gösteriş yapacak öbür tarafa...

## g. Peygamber Efendimiz'in Arkasını Görmesi

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Müslim'de, İmam Malik Hazretleri'nin kitabında olan sahih bir hadîs-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:<sup>14</sup>

هَلْ تَرَوْنَ قِبْلَتِي هَاهُنَا، فَوَاللَّي مَا يَخْفَى عَلَيَّ شِ  
وَعَكُمْ، وَلَا رُكُوعَكُمْ، إِنِّي لَرَأَيْتُ مِنْ وَرَائِي ظَهْرِي

(مالك، خ. م. عن أبي هريرة)

**RE. 454/7** (*Hel teravne kıbletî hâhünâ, feva'llâhi mâ yahfâ aleyye huşûuküm, ve lâ rukûuküm, innî leerâküm min verâi zahrî.*) (*Hel teravne kıbletî hâhünâ*) “Benim yönümün bu tarafa dönük olduğunu mu sanıyorsunuz siz? Kibleye dönmüşüm, kiblem bu tarafta, sadece bu tarafı görüyorum mu sanıyorsunuz?” diyor

Peygamber Efendimiz.

(*Feva'llâhi*) “Hayır, öyle değil. And olsun, Allah'a yemin olsun ki, (*mâ yahfâ aleyye huşûuküm, ve lâ rukûuküm*) sizin namazdaki huşûunuz, kalbinizin haşyeti ve rükûunuz bana gizli kalmaz. Gizli değil bana... (*Innî leerâküm min verâi zahrî*) Ben sizi sırtımın arkasından da görürüm.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

<sup>14</sup>Buhari, *Sahih*, c.II, s.185, no:401; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.303, no:8011; Ebu Avane, *Müsned*, c.I, s.462, no:1717; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.XI, s.220, no:6335; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.340, no:6983; Malik, *Muvatta'* (Rivayet-i Yahya), c.I, s.167, no:399; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.448; Ebu Hüreyre RA'dan.

*Kenzü'l-Ummal*, c.VII, s.607, no:20481; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.338, no:25041.

Görür mü? Görürdü Peygamber Efendimiz ve söylerdi. Söylemese, söyleyemese, iddiadan ibaret olur ama görürdü ve söylerdi. Mesela Peygamber Efendimiz hanımlarına diyor ki:

“—Dün akşam şöyle şöyle konuştunuz.” Onun üzerine dediler ki:

قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا

(التحریم: ۲)

(*Kàlet men enbeeke hâzâ*) “Yâ Rasûlallah, bunu kim söyledi sana?” (Tahrîm, 66/3)

قَالَ نَبَّأَنِي الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ

(التحریم: ۲)

(*Kàle nebbeeniyel-alîmül-habîr.*) “Bunu bana, her şeyi hakkıyla bilen ve her şeyden hakkıyla haberdar olan Allah haber verdi.” buyurdu. (Tahrîm, 66/3)

Her şeyi bilen, her şeyden haberdar olan Allah haber verince bilir. Allah gösterince görür.

Peygamber Efendimiz uyurken görürdü. Uyurken gözü kapalı olur ama gönlü uyanık dururdu.

Peygamber Efendimiz’in özelliklerinden birisi arka taraftaki işleri de görmesiydi. Biz baktığımız tarafı görürüz. Peygamber Efendimiz arkasını da görürdü, işte bu hadîs-i şerif.

(*Feva’llâhi mâ yehfâ aleyye huşûuküm ve lâ rukûuküm*) “Sizin namazda huşûunuz ve rükûunuz bana gizli kalmaz. (*Innî leerâküm min verâi zahrî*) Ben sırtımın arkasından da görürüm.”

Muhterem kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz'in hâli, sıfatı buydu. Verese-i enbiyâ, Peygamber Efendimiz'in vârisi olan evliyâullahın da hâli öyle olur. Yani öyle şeyler olur.

Şimdi tutturmuşlar bir akılcılık, her şeyi inkâr ediyorlar:

“—Ama akla uygun değil.”

Hadis bilmez, ayet bilmez, İslâm tarihi bilmez, fıkıh bilmez, dini hayatın inceliklerini bilmez... Evliyâullahın yanında yaşamamış, kerametlerini görmemiş, kerameti inkâr ediyor.

Ben bir yerde bir yazı yazmışım, gördüğüm şeyleri yazmışım. Hocamdan gördüğüm şeyleri bir şey katmadan yazmışım. Bana Tarsus'tan mektup yazıyor:

“—O sözlerinden vazgeçtin mi, hâlâ vazgeçmedin mi?”

“—Vaz geçmedim. Gördüğümü söylüyorum, gördüğüm kerâmetleri söylüyorum.”

Yahu, Beyoğlu'nda gezmekle kerâmet görülmez ki! Camiye gelsene!

Camiye gelmez tesbih çekmez, Ramazan'da itikafa girmez, gece ibadetine kalkmaz, Allah'tan korkmaz!

Allah'tan korkmayana bir şey verilmez ki...

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ عَلِيمٌ

(البقرة: ۲۸۲)

(*Vetteku'llàhe ve yuallimükümü'llàh*) “Siz Allah’tan korkun, Allah sizlere neleri öğretir.” (Bakara, 2/282)

إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا

(النفال: ٢١)

(*İn tetteku'llàhe yec'al leküm furkànen*) “Eğer Allah’tan korkarsanız, Allah size furkan nasib eder. Tefrik kabiliyeti, hakkı bâtıldan ayırma melekesi ihsan eder.” (Enfâl, 8/29)

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا. وَيَرْزُقْهُ مِنْ

حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

(الطلاق: ٢ - ٣)

(*Ve men yettakı'llàhe yec'al lehû mahrecâ*) “Kim Allah’tan korkarsa, Allah onu sıkıntıdan çıkartacak bir yol gösterir. (*Ve yerzukhü min haysü lâ yahtesib*) Ve ona ummadığı yerden rızık verir.” (Talak, 65/2-3)

Çölde sulandırır, su ikram eder, gıdalandırır. Dağ başında yardımcı gönderir. Gördük, yani görmemiş olsak ne diye söyleyelim, ölmüş ahirete göçmüş bir insanı methetmekte ne var?

Sonra ne diye yalan söyleyelim, neye ihtiyacımız var?

El-hamdü lillâh, maaşımı sen vermiyorsun. Mevkimi, makamımı senden almadım. Hiçbir eksikliğim yok, yani benim sana hilâf-i hakikat bir şey söylemek için bir sebep yok ki ortada. Ama hak bildiğim şeyi söylemem lazım.

## كَرَامَاتُ الْوَلِيَّاءِ حَقٌّ .

(*Kerâmâtü'l-evliyâi hakkun*) “Velîlerin kerâmeti haktır, gerçektir ve vâkidir.” Eskiden olduğu gibi hâlen de olmaktadır, ileride de olacaktır.

Adam birazcık okumuş. Biraz eli kalem tutuyor.

“—Nerede okudun?”

“—Hukuk fakültesinde, iktisat fakültesinde okudum. Şu makaleyi yazdım, şu dergiyi çıkar-tıyorum.”

“—İyi ama kardeşim, bunlar mühim şeyler değil ki, herkes çıkartabilir bunu... Ben sana on tane dergi çıkartayım, zaten üç tane çıkartıyoruz. İstersen on tane çıkartayım, ne yani zor bir şey değil ki! Bu yetmez ki! Sen ömrünü nerede geçirdin?”

İktisatta, piyasada, lokantacılıkta, bilmem nerede geçirdin, terzilikte geçirdin. Biz bu ilmi okuduk. Senin oralarda uğraştığın zamanlarda biz bu ilmi okuduk. Sonra bunların ünvanlarını, jürilerin önünde konuşa görüşe, çatışa çatışa aldık. Ne sanıyorsun?

Kerameti inkâr ediyor, velîliği inkâr ediyor. Neden?

Kimse velileri sevmesin, kimse etrafına toplanmasın, kimse birlik beraberlik olmasın. Kimse muhabbet etmesin, kimse bir araya gelip de hayırlı bir şey yapmasın! Herhalde öyle! Yani başka neden olacak, veyahut da görmediği şeyi yok sanıyor.



Gözü kör, renkten haberi yok, ben sana o kırmızıdan yeşilden nasıl bahsedeyim. Anadan babadan doğma kör. Ben ona yeşilin hâli budur, kırmızının hâli budur, sarının hâli budur desem anlamaz ki, kör!

## h. Yağmuru Yağdıran Allah'tır

Kaynaklarına bakın, Buharî'de, Ahmed b. Hanbel'de, Hanbelî mezhebinin imamının kitabında Müslim'de, Ebû Davud'ta, Nesâî'de, yani dört, beş tane sahih hadis kitabında olan Zeyd b. Hâlid el-Cühenî'den rivayet edilmiş sahih hadîs-i şerif. Sağlam hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:<sup>15</sup>

هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكَ مِنَ اللَّيْلَةِ؟ قَالَ اللَّهُ:  
أَصْبَحَ مِنْ نِعْبَادِي مِنْ وَءٍ مِنْ بِيٍّ وَكَافِرٍ، فَأَمَّا مَنْ  
قَالَ: مِنْ طَرِينَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ فَذَلِكَ مِنْ وَءٍ مِنْ  
بِيٍّ، كَافِرٍ بِالْكَوَاكِبِ؛ وَأَمَّا مَنْ قَالَ: مِنْ طَرِينَا بِنَوَاءِ  
كَذَا وَكَذَا؛ فَذَلِكَ كَافِرٌ بِيٍّ، وَمِنْ نِعْبَادِي بِالْكَوَاكِبِ

(حم.خ.م.ق.د.ن. عن زيد بن خالد)

<sup>15</sup> Buhari, *Sahih*, c.III, s.351, no:801; Müslim, *Sahih*, c.I, s.213, no:104; Ebu Davud, *Sünen*, c.X, s.413, no:3407; Ahmed ib-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.117, no:17102; Malik, *Muvatta'*, c.II, s.268, no:653; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.I, s.563, no:1833; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.II, s.188, no:2853; Ebu Avane, *Müsned*, c.I, s.35, no:66; Şafii, *Müsned*, c.I, s.80, no:358; Beyhaki, *el-Esma ve's-Sıfat*, c.I, s.486, no:444; Buhari, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.312, no:907; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.I, s.417, no:188; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.324; Zeyd ibn-i Halid el-Cüheni RA'dan.

*Kenzü'l-Ummal*, c.III, s.636, no:8275; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.335, no:25036.

**RE. 454/8** (*Hel tedrûne mâzâ kâle rabbükümü'l-leylete? Kâle'llâhu: Asbaha min ibâdî mü'minün bî ve kâfirun, feemmâ men kâle: Mutırnâ bifadli'llâhi ve rahmetihî, fezâlike mü'minün bî, kâfirun bi'l-kevâkibi; ve emmâ men kâle: Mutırnâ bi-nev'i kezâ ve kezâ; fezâlike kâfirun bî, ve mü'minun bi'l-kevâkibi.*)

(*Hel tedrûne mâzâ kâle rabbüküm el-leylete*)  
“Bu gece Rabbinizin ne buyurduğunu biliyor musunuz?” Cemaate böyle diyor Peygamber Efendimiz. “Bu gece Rabbinizin ne buyurduğunu biliyor musunuz? (*Kâle'llâhu*) Allahu Teâlâ Hazretleri buyurdu ki: (*Asbaha min ibâdî mü'minün bî ve kâfirun*) Kullarımın bir kısmı sabaha bana mü'min olarak sabahladı, çıktı, bir kısmı da kâfir olarak çıktı.

(*Feemmâ men kâle mutırnâ bifadli'llâhi ve rahmetihî*) “Allah'ın fazl u keremiyle ve rahmetiyle üstümüze yağmur yağdı da çok şükür kuraklıktan kurtulduk. Yağmur rahmet, oradan Allah'ın rahmetinden geldi diyen, (*fezâlike mü'minün bî*) işte bu bana inanmıştır, mü'mindir.” diyor Rabbiniz. (*Ve kâfirun bi'l-kevâkibi*) “Yıldızlara karşı gelmiştir. Yıldızların tesirini inkâr etmiştir ama bana iman etmiş demektir.”

“Buna mukabil, (*Ve emmâ men kâle: Mutırnâ bi-nev'i kezâ ve kezâ*) ‘Filanca yıldız doğduğu için, onun tesiriyle bu gece yağmur yağdı.’ diyen ise bana kâfir olmuştur; yıldızlara mü'min olmuştur, yıldızlara inanmıştır.” diyor.

Neden? Buradan hangi hakikat ifade ediliyor?

# لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

(Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm) “Allah’tan gayri güç kuvvet sahibi yoktur, her güç kuvvet, hüküm ve tasarruf Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin elindedir.”

Ateşin yakması, Allah’ın müsaadesiyledir. Yağmurun yağması Allah’ın fazl u keremiyle, rahmetiyledir. Zلزelenin olması, suyun boğması onun izniyledir. Rüzgârın esmesi, ağaçların meyvelenmesi, meyvelerin tatlanması, insanların yaşaması, ölmesi ondandır. Her şey ondandır. Bunu bilen tamam mü’mindir.

Ama filanca yıldızdan, falanca şeyden bilmek; bu nereden çıkmış? Taa Sümerlilerden, eski Mısırlılardan, eski putlara tapan kavimlerden kalma şeyler var. Onlar göklere, yıldızlara taparlardı, bir kısmı. Filanca yıldız, falanca yıldız... Kimisi Ay’a tapardı, kimisi Güneş’e tapardı, onlar büyük diye. Kimisi bazı yıldızlara tapardı, her birine bir şey atfederlerdi.

Şu Yunanlılar! Benim aklım almıyor, bu Yunanlıların safsatalarını ne diye Maarif Vekaleti tercüme etti de klasikler arasına neşretti? Bunlar hem bizim hasmımız hem de saçma... Saçmalıkları ne diye tercüme edildi?

Herkes bilir Yunan mitolojisini. Koca putlarının, bâtıl ilahlarının, en büyüklerinin adı neymiş bilir. Şarap tanrısının adı nedir, bilir. Güzellik tanrısının adı nedir, bilir. Bilmem ne zıvır tanrısının adı neyse bilir. Hepsi, onlar birbirleriyle kavga ederler filan. Tiyatro, bir acayip şey...

İnanıyorlardı eski kavimler. Filanca yıldızdan, falanca yıldızdan... Çünkü yağmura vazifeli bir güç var onların inancına göre. Öyle şey yok. Allah bir, her şeyi yapan da o... Onu bilirse insan, şaşılıktan, ikilikten kurtulur. Öyle ikilik yok.

*İkilik yok, birlik var,  
Yalnız bunda dirlik var.  
Yalnız bundadır felâh,  
Lâ ilâhe illallah!<sup>16</sup>*

Her şey Allah-u Teâlâ Hazretleri'ndendir. Kapı orası... Başın derde giderse oraya uğra, bir şey söyleyeceksen oraya söyle. Bir şey isteyeceksen oradan iste. Bir şey gelmişse oradan bil. Bir tokat yedin, Allah attırır. Bir belaya uğradın, Allah uğratır. Ya imtihandır, ya bir cezadır. Onu bil. Akşama bir edepsizlik yapıyor, sabaha başına bir hâl geliyor. Gelir ya! O edepsizliği yaptın ondan geliyor.

---

<sup>16</sup> Orhan Seyfi Orhon'a ait şiirin devamı şöyle:

*Bir aşk için gönüller,  
Çarpar iken beraber,  
İkiye tapmak günah,  
Lâ ilâhe illallah.*

*Şu alaca karanlık,  
Sona erecek artık,  
Sabah olacak sabah,  
Lâ ilâhe illallah.*

*Her türlü nimet bunda,  
Beklenen cennet bunda,  
Yalnız bir din bir Allah,  
Lâ ilâhe illallah.*

“—Hocam o söylediklerin eski devirlerdenmiş.”  
diyebilir birisi.

Değil kardeşlerim, bu devirde, şu bizim devlet dairelerindeki çalışan kadınları, bilmem öğretmenleri, ve saireleri özel sohbetlerde bir incele. Öyle inanıyorlar ki!

“—Filanca gazetenin yıldız falında şöyle yazdı, ah kardeşim!

Bugün bana misafir gelecek, bilmem şöyle olacak.”

“—Nereden okudun?”

Gazetenin yıldız falından okumuş. Öyle inanıyor ki her şeyi ona göre tanzim ediyor. Bu kadar şaşkınlık var.

Hâlâ Yirminci Yüzyıl’da buna inanılıyor ve millet bunun karşısına çıkmıyor. Biz çıkıyoruz. Ondan sonra bunları gazetesine yazanlar İslâm’a karşı çıkmaya çalışıyor. Sen ilk önce burnunu temizle, kendine bak! Kendin ne bâtıllara, bâtılların peşine takılmışsın, senin İslâm’dan bahsedecek halin var mı?

İslâm pırıl pırıl! Senin erişemeyeceğin kadar yukarıda pırıl pırıl duruyor. Sen aşağılarda çamurun içinde... Sen bir çamurunu temizle bakalım. İslâm’ın hükmüne çatıyor.

Bir dergiyi okudum, incelemiş birisi. İdarecileri azılı solcu dergi, incelemiş: İslâm’da Kadın. İncelemiş, incelemiş, sonunda diyor ki;

“–Görüyorsunuz kadınların hakları İslâm’da az, o halde İslâm’la şuurla mücadele etmeliyiz.”

Çıkardığı netice bu. Hem de müşterek yazmışlar, ikisi birden kafa kafaya vermişler, iki yazarlı bir makale. Böyle, tek taraflı hücum ediyorlar.

Onun için Rabbimiz bizi imanın kadrini, kıymetini bilenlerden eylesin... İmandan mahrum eylemesin... Bâtıllardan uzak eylesin... Hakkı hak olarak görüp ona tâbi olmayı nasib eylesin... Bâtılı bâtıl görüp ondan korunmayı nasib eylesin... Kuru gürültülere, palavralara değil de dinimizin, imanımızın esasına, Kur’ân-ı Kerîm’e, hadîs-i şeriflere, Hakk’a tâbi olmayı nasib eylesin....

*Bi-hürmeti esrâri sûreti’l-fâtihah!*

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

23. 02. 1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

